

# Telegraful Român

Organ național-bisericesc — întemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna

APARE SAPTAMANAL

**Abonamentul:**  
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

**Articole și corespondențe**  
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază,

**Prețul inserțiunilor**  
un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

**Abonamentele și inserțiunile**  
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

## Fortărețele credinței noastre

Mănăstirile au avut în tot trecutul un rol însemnat în ortodoxie. În ansamblul vieții religioase a Bisericii, ele au reprezentat totdeauna o splendidă intransigență în cele ale credinței și moralei.

Pe scara cu nenumărate trepte sufletești pe cari se situează în biserică slujitorii și credincioșii ei, dela laicismul cel mai secularizat până la ardoarea și mistica religioasă, mănăstirile au ocupat treapta cea mai de sus. Nicăiri nu ai mai curat, mai întreg, mai ferit de compromisurile cu lumea duhul și preocuparea religioasă, ca în mănăstiri. Dacă în general biserică cu slujbele ei reprezintă în fapt fereastra deschisă a pământului spre cer, mănăstirile îndeplinesc, pentru conștiința credincioșilor, într'un mod mai sensibilizat această funcțiune: ele coboară prin spiritualitatea lor îngerească, o bucată de cer în mijlocul lumii.

Mănăstirile tocmai în această funcțiune sunt un element organic în ortodoxie. Nu se poate închipui ortodoxie plină fără mănăstiri. Catolicismul nu închide în ființa lui mănăstirea, protestantismul o respinge de-a dreptul. Mănăstirea catolică nu e mănăstire propriu zis, mănăstire în sensul ortodox și genuin al cuvântului. În catolicism mănăstirea e o *instituție socială*, atrasă cu totul în sfera pământescului, chiar dacă acel pământesc e ecleziastic. Mănăstirile catolice se ocupă de lume, nu de Dumnezeu, de meșteșugul de-a te insinua în diferitele domenii ale lumii, nu de urcușul spre Dumnezeu.

Mănăstirea catolică e biruită de spiritul laicist al confesiunii căreia îi aparține. Ea a devenit utilă societății, dar de-o utilitate pe care o poate satisface orice altă instituție.

Mănăstirea ortodoxă a rămas autenteză secularismului mereu prezent într-o oarecare măsură în viața credincioșilor și mereu treaz și gata de ofensivă. Mănăstirea ortodoxă duce lupta cu acest spirit tocmai prin fixitatea sa într-o poziție care depășește integral laicismul, într'un transcendentism vizibil am zice, în starea îngerească dar corporală. Mănăstirea ortodoxă slujește astfel societății, dar nu prin meșteșuguri detaliate, distribuite după diferitele trebuințe sociale, ci impresionând în general spiritul societății, făcând religioasă sâmburele vieții.

Ar fi interesant de determinat ortodoxia și după această indisolubilă legătură a ei cu mănăstirea, cu mănăstirea opusă radical laicismului. E aci o dovadă de viabilitatea impulsului după o altă lume, după exhatologic, nemulțumirea cu lumea aceasta; în ortodoxie au trăit totdeauna și trăiesc încă mari puteri adversare laicismului.

Mănăstirile s'au bucurat de o venerație nemărginită și la poporul nostru din Ardeal. Și au reprezentat și la noi aceeași intransigență în credință; au fost aceleași adversare ale compromisului, aceleași admirabile «naive», aceleași splendide «surde» cari n'au voit să audă nimic de privilegiile materiale cu cari au momit puternicii zilei pe atâția dintre conducătorii bisericești ai poporului nostru la 1700.

Ele au fost fortărețele în cari n'a putut pătrunde inamicul și din cari se înteeza lupta pentru dreapta credință în satele noastre. Neputându-le câștiga, inamicul a recurs la un mijloc barbar: le-a distrus cu tunul, iar pe luptători neputându-i înghenunchia i-a exilat. Dar la luptă tot n'au renunțat vitejii dreptei credințe. Ținuți de credincioși în loc ascuns, ei sfătuiau și

încurajau, iar când venea momentul se așezau în fruntea oastei nearmate decât cu armele nevăzute ale Duhului și răpuneau pe puternicii zilei.

Călugării ne-au salvat ortodoxia în Ardeal la 1760 și o avem astăzi în plin mers triumfal.

Călugării hrăneau poporul cu hrana cea dulce a credinței prin graiul și traduceri de cărți religioase. Ei țineau legătura credinței între noi cei din Ardeal și cei de peste munți, zădărniciind voia dușmanilor noștri cari voiau să sfărțice trupul sfânt al unui neam străbătut de aceeași credință.

Cât de îmbibate erau mănăstirile în viața neamului nostru din Ardeal, se vede după densitatea lor: în țara Oltului, pe sub munte, aproape nu era sat lângă care să nu fie și o mică mănăstire.

Părintele Ștefan Meteș, a cărui vrednică și entuziastă muncă ne-a dat recent monografia mult așteptată a mănăstirilor ardeleni într'un splendid și impunător volum de erudiție și vibrație sufletească, *Mănăstirile românești din Transilvania și Ungaria*, ne prezintă date despre vreo 165 de astfel de cuiburi ale credinței.

Nu se putea aduce un omagiu mai meritat dărzelor luptătoare pentru păstrarea rasei și a credinței noastre pe aceste plaiuri, decât o rememorare amplă și pioasă ca această operă a părintelui Șt. Meteș.

Preoții și mireni noștri, citind-o, se vor umplea de recunoștință față de modestii călugări cari au făcut pentru neamul nostru așa de mult. Și vor trage concluzia că absența actuală a mănăstirilor în viața religioasă a Ardealului e o mare și păgubitoare lipsă pe care ni-a provocat-o spiritul laicist al apusului venit la noi prin pacostea uniației. Lipsa aceasta trebuie s'o înlăturăm cât mai grabnic.

Despre opera părintelui Ștefan Meteș, ce să spun? E erudită și vioaie, străbătută de dragostea autorului pentru sfintele locașuri, e împodobită cu ilustrații, e provăzută cu o hartă a

## Încheierea anului școlar la Academia teologică Andreiană

Duminecă în 14 Iunie la ora 11 jum. a avut loc în Aula Academiei teologice, într-o atmosferă deosebit de duioasă și de solemnă, încheierea anului școlar la această Academie. Atât evenimentul acesta, cât și al adunării anuale generale al FOR-ului din despărțământul Sibiu, a atras un public numeros din orașul nostru. S'au aniversat totodată și 125 ani dela întemeierea școalei.

P. Sf. Sa Părintele Rector *Nicolae Colan* a rostit o cuvântare despre însemnătatea acestei școle în viața neamului din trecut și de azi, și a terminat luându-și rămas bun dela un amvon dela care a propovăduit în decurs de 14 ani.

Părintele *Dr. D. Stăniloae* a scos în relief duioșia acestui moment, în care doi luminați dascăli ai școlii se despart de ea. A mulțumit atât P. Sf. Părinte episcop al Clujului, *Nicolae Colan*, cât și P. Sf. Părinte episcop al Orăzii, *Dr. Nicolae Popoviciu*, pentru munca desfășurată în serviciul Academiei, pentru dragostea cu care au lucrat în ea.

Studentul *Gh. Bica* a mulțumit celor doi dascăli, cari se depărtează, în numele studenților, iar P. C. Sa Părinte consilier arhiepiscopesc *Dr. Gh. Proca* în numele I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae* și al Prea Veneratului Consiliu arhiepiscopesc.

După aceea dl *Dr. N. Comșa* a deschis, printr-o frumoasă cuvântare, adunarea FOR-ului, aducând omagiile acestei asociații, Academiei teologice cu prilejul împlinirii a 5 sferturi de veac de existență și celor doi profesori ai ei ridicați la demnitatea de episcopi.

Dl profesor *Lucian Bologa* a citit darea de seamă asupra activității FOR-ului în anul încheiat.

tuturor mănăstirilor și are toți indicii trebuitori pentru orientarea ușoară. Frumusețea și valoarea ei nu se pot gusta integral decât cetind-o, ceeace dorim din toată inima cât mai multora.

**Dr. D. STĂNILOAE**

## \* FOIȘOARA \*

### Filosofia existențială și influența acesteia asupra protestantis-mului contemporan

(6) de **Dr. N. Balcă**

Acest fel de a gândi, zice Gogarten, a falsificat complet realitatea vieții omenești, făcând pe om să nu mai recunoască „ordinile” în care el este așezat prin creație și nici granițele cari îi mărginesc ființa. Și urmarea a fost că s'au nesocotit și s'au rupt toate legăturile, cari fac posibilă viața în comunitate; viața a fost descompusă în o mulțime de vieți singulare, individuale. Această schimbare n'a fost numai de natură ideologică, ci ea a transformat întreaga viață a omului modern. Dar, zice Gogarten, individualismul acesta este o iluzie, căci: „în realitate omul ca un iudivid ab-

stract nu există, ci el este numai ca omul care aparține în felurite moduri feluritelor forme ale comunității de care el este legat prin ascultare și răspundere<sup>1</sup> și în care el a fost așezat de Dumnezeu.

Idealismul privea existența omenească ca fiind „von Menschen her”, Gogarten o privește „von Gott her” „von dem Andern her”.<sup>2</sup> Cu această teză antropologică teologică Gogarten se apropie de ideea „prezentului” pur a lui Grisebach.<sup>3</sup> Prezent însemnează hotărâre și esențial acest prezent nu se poate repeta niciodată.<sup>4</sup> Dar prezent mai însemnează și comunitate, căci hotărârea presupune mereu un partener. Omul n'are nici o realitate decât „in seinem Angesprochen sein durch den An-

<sup>1</sup> Gogarten, *Einheit vom Evangelium und Volkstum*, Hamburg 1933 p. 18. *Ilusionen*, kap. „Der protestantische Mensch”, p. 128.

<sup>2</sup> Termenul de „das ganz Andere” cu care teologia dialectică caracterizează pe Dumnezeu, a fost întrebuit mai întâi de R. Otto în veșta lui carte „*Das Heilige*” 1917.

<sup>3</sup> Vezi Grisebach, op. cit.

<sup>4</sup> *Ilusionen*, p. 17.

dem”; omul trebuie să se hotărască sau pentru sine, sau pentru un altul.<sup>5</sup> Căci omul își are existența sa dela un altul, dela Dumnezeu. Și fiindcă Dumnezeu a creiat și pe ceilalți semenii ai mei, înseamnă că „das Andere” este și semenul meu, ca o creatură concretă a aceluiași Creator. „Ich Glaube das mich Gott geschaffen hat samt allen Kreaturen”, zice Gogarten. „Numai ca niște creaturi știm noi despre Creator. Că noi ne știm creaturi, este singura știință despre Creator”. Această știință, dacă ea este credință în Dumnezeu, arată omului poziția lui precisă în creațiune. „Și că eu sunt creatura lui Dumnezeu, că Dumnezeu este creatorul meu, nu pot să recunosc decât dacă eu zic „Tu”<sup>6</sup> și numai întrucât eu recunosc legătura necesară care mă leagă de acest „Tu”; numai întrucât eu cred în răspunderea pe care eu o am față de acest „Tu”. Deaceia nu există Eu și nici credință în Dumnezeu, decât în „der

<sup>5</sup> Gogarten, *Ich Glaube an den dreinigen Gott*, p. 23, 144, 60.

<sup>6</sup> Închis de mine în ghilimele.

unbedingt verantwortlichen Bindung an das Du”.<sup>7</sup> Conținutul credinței este după Gogarten „întâlnirea cu acel „Tu” concret ca o creatură a lui Dumnezeu”. Ceeace înseamnă că credința este înțeleasă ca fiind expresia unui raport existențial între Eu și Tu. Așa că acest „Ich-Du-Beziehung” (raport existențial între Eu și Tu) ne spune „că nu există credință care crezând în Dumnezeu, să nu creadă și în om, în Tu — Biblia zice în aproapele nostru — ca o creatură a lui Dumnezeu prin care Dumnezeu vorbește către noi și de care tocmai pentru aceea suntem indestructibil legați”.

Impotriva acestui existențialism teologic gogartenian s'au ridicat multe obiecțiuni.<sup>8</sup> Dar aceste obiecțiuni sunt în parte greșite, căci ele pleacă dela părerea că Gogarten ar pune problema omului în sine.

<sup>7</sup> Vezi Gogarten, *Politische Ethik*, p. 3, 18, 19, 177. *Glaube und Wirklichkeit*, p. 65, și Dr. Nic. Balca, op. cit. p. 61.

<sup>8</sup> Vezi Löwith, *das Individuum in der Rolle des Mitmenschen*, p. 135 și K. Heim, *Glaube und Denken*, p. 429.



## Un mare și nobil ierarh

Sub acest titlu, citim în „Nota zilei”, din ziarul *Tara Noastră* (13 Iunie 1936), următoarele aprecieri despre activitatea înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae al Ardealului:

Cel mai frumos elogiu care s'ar fi putut aduce nouilor episcopi de Cluj și Oradea, cu ocazia alegerii lor în scaun, este acela de a fi fost discipolii spirituali ai mitropolitului Nicolae.

Mitropolitul Ardealului reprezintă în biserica noastră principiul celor mai severe existențe de ordin spiritual. El măsoară totul după însușirile lui extraordinare, pretinzând fiecăruia să strălucească ca el, să muncească intens și rodnic ca și el, să trăiască viața cu devotație interioară și sacrificiu, pentru legea creștină.

Cine n'a admirat la el gândirea elegantă și pătrunzătoare, finuta demnă a atitudinilor și farmecul cuceritor al elocinței sale mesianice. În adunările religioase, în senat sau în Sf. Sinod, cuvântările mitropolitului Nicolae, se remarcă prin claritatea gândului și sobrietatea forme literare, plină de reliefuri clasice. Aceste cuvântări sânt momente memorabile și pline de răsunet, iar ecoul lor se prelungește departe și pentru multă vreme, în conștiința auditorilor. Cine l-a auzit vorbind pe mitropolitul Nicolae a rămas definitiv cucerit, de forța impetuoasă a avântului său interior și de farmecul personalității sale, bogat în resurse impresionante, de elan artistic și de emoție religioasă.

Prin mitropolitul Nicolae a reînviat în biserica Ardealului spiritul grandios al lui Andrei Șaguna. Amintirea acestuia este însoțită de un cult plin de venerație și de recunoștință. Ea este în firea de faptă și cuvântul mitropolitului Nicolae. Biserica ardeleană are aceeași tărie și autoritate ca și în timpul lui Șaguna. Mitropolitul Nicolae a vegheat la organizarea ei, a înzestrat-o cu tot ce-i necesar ofensei mesianice, a creat școli teologice foarte reșinate, a creat cea mai puternică presă bisericească și mai presus de toate i-a dat conștiința rolului ei spiritual. Preoții ardeleni sânt mai bine pregătiți ca oriunde. Mitropolitul Nicolae a avut grijă să asigure viitorul bisericii prin pregătirea severă a preoților, cari constituie reazămii ei activ. El a sprijinit cu o generozitate impresionantă zeci de tineri la studii în străinătate, în care a văzut o inteligență strălucită și un devotament susținut pentru credința creștină. Din rândul acestora fac parte și cei doi episcopi dela Cluj și Oradea.

Mitropolitul Nicolae este unul dintre cei mai remarcabili teologi ai noștri.

Opera lui, risipită prin reviste teologice sub forma unor studii vaste, ca și teza lui de doctorat, sânt mărturia unui spirit înzestrat cu cele mai alese calități intelectuale.

Testamentul lăsat de Șaguna este realizat de mitropolitul Nicolae cu toată rigoarea datoriei adânc simțite. Filda marelui ierarh nu-l copleșește, ci-i servește de măsură pentru un apostolat care trebuie dus mai departe. Biserica ardeleană este azi reprezentată cu demnitate, iar cârja lui Șaguna o poartă cel mai vrednic dintre urmașii lui.

**Cu solemnitate** deosebită se va face așezarea în scaunele vladicești a noilor episcopi din mitropolia noastră.

În ziua de 28 Iunie 1936 va fi înscăunat P. Sf. Sa episcopul Dr. Nicolae Popoviciu al Orăzii, iar în 29 Iunie P. Sf. Sa episcopul Nicolae Colan al Clujului.

Asociația clerului „A. Șaguna” — secția Sibiu

## Comunicat

Asociația generală a clerului va da o agapă în cinstea dlui ministru al instrucțiunii și ad interim la culte, Dr. C. Angelescu, în ziua de 25 Iunie a. c. ora 20 la Seminarul central din București, Bulev. Maria 75, și ne invită să participăm prin o delegație mai numeroasă de preoți la această sărbătorire.

Având în vedere solicitudinea arătată de dl ministru Angelescu față de Biserică și slujitorii ei, grație căreia s'au șters cele două curbe nedrepte și reținerile veniturilor din parohie, rugăm Cuc. preoțime să binevoiască a participa în număr cât mai mare la această agapă.

Costul tacâmului este 220 Lei de persoană.

Biroul Asociației clerului ortodox român „A. Șaguna”

Nr. 5032—1936

## Comunicare

Se aduce la cunoștință că erezii după Păr. Alexandru Stan din Poenița Tomii, decedat la 21 Mai 1936, în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoțesc, au primit dela Cassa arhiepiscopozană din Sibiu, în numerar fără nici o reținere, ajutorul de de Lei 30.000.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului arhiepiscopesc dela 5 Iunie 1936.

Consiliul arhiepiscopesc

Pe Gogarten îl interesează nu atât individul în sine, cât mai ales raportul acestuia cu realitatea, poziția acestuia înăuntrul creației dumnezeiești, care pentru credința creștină e fundamentul gândirii și al vieții. Prin credință, omul încetează de a mai „fi” un ins izolat, pentru că el recunoaște în deapropoale lui o creatură a aceluiași Creator. Credința în Dumnezeu aceluiași și distrugă deci credința în independența și suveranitatea Eului omenesc, a personalității așa zisă liberă și creatoare. Credința în Dumnezeu omoară credința în atotputernicia gândirii Eului, care se consideră domn și stăpân al întregii realități.

Grație acestei concepții existențiale, după care existența omenească nu mai este înțeleasă „als Herausreten der Idee aus sich selbst”, ci ca: „von Gott Geschaffen-sein”<sup>9</sup> Gogarten încearcă — și întrucâtva îi și reușește acest lucru — să dea un sens creștin și mai real noțiunilor comunitate, societate, familie, popor și stat. În special îl preocupă pe Gogarten problema comunității.<sup>10</sup> Idealismul german cu capii lui spirituali, liberalismul, individualismul și democrația considerau comunitatea ca pe

<sup>9</sup> Dr. Nic. Balca. op. cit. p. 63. și Gogarten, Politische Ethik, p. 78—79.

<sup>10</sup> Gogarten, op. cit. capit. „Das Problem der Gemeinschaft”, și Dr. Nic. Balca op. cit. p. 61.

o operă a voinții libere a personalității omenești. La fundamentul comunității se găsește, după idealism, voința liberă a indivizilor, care e îndreptată spre un scop, o valoare, o idee sau un interes. Ceeace face așadar coeziunea, solidaritatea dintre indivizi, poate fi o idee sau un interes, care leagă între ele voințele libere ale mai multor indivizi. Comunitatea despre care vorbește idealismul și liberalismul, este o comunitate a voințelor libere individuale sub imperiul unei valori sau idei.<sup>1</sup> Deaceia zice Bauch, sintetizând această idee idealistă: „comunitatea este întotdeauna comunitate de valori”.<sup>2</sup> Idealismul și liberalismul confundă comunitatea cu societatea, lăsând să se creadă că ceeace ar face posibilă viața în comun, ar fi numai ideea sau un interes.<sup>3</sup> Și chiar dacă această doctrină filosofică întrebunțează două noțiuni pentru că caracterizează viața în comun, noțiunea de „Gesellschaft” și aceea de „Gemeinschaft”, sensul acestor noțiuni este același. Comunitatea în sens idealist se deosebește de societate, numai întrucât

<sup>1</sup> Comp. Dr. Richard Högnswald, Die Grundlagen der Pädagogik, München 1927 p. 58—86; Th. Litt, Individuum und Gemeinschaft 1922.

<sup>2</sup> Bruno Bauch, Systematische Selbstdarstellung, Berlin 1933. p. 269.

<sup>3</sup> Comp. Helmuth Schumann Wahre Gemeinschaft, Die Tatwelt, 10 Heft. 3, 1934, p. 154—155.

## Fondul de ajutorare preoțesc

Acum vreo câțiva ani am studiat posibilitatea înființării unui fond de ajutorare în caz de deces al preoților. Ceeace aceasta m'a obsedit mult timp, am încercat prin coloanele „Telegrafului Român”, încă în cursul anului 1931, să atrag atențiunea colegilor asupra importanței acestei probleme. Dar transformarea ideilor în practică fiind de obicei foarte grea, astfel și apelul meu cu argumente care au militat în favoarea dorinței exprimate deși au avut ecou în suferințele tuturor colegilor, el s'a izbit, la punerea lui în aplicare, de calculul matematic.

Fondul, dela înființare până-n prezent, și-a îndeplinit cu prisosință rolul pentru care a fost creat. Obligațiile sale în forma inițială ar fi continuat fără s'gduiri timp de 25 ani consecutivi dela înființare, cât ar fi durat contribuția tuturor membrilor. Cu împlinirea timpului de 25 ani însă rămânând numai jumătate membri solvenți (conform vechiului statut), iar restul cu timpul de plată împlinit, capitalul fondului s'ar fi epuizat. Trebuia să presteze aceleși obligațiuni ca în prezent, ba mai multe chiar, pentru că atunci beneficiari cu suma de 30.000 Lei nu ar mai fi fost nici unul în viață, deci le decesele tuturor, familiile ar fi ridicat totalul sumei de 50.000 Lei.

După rândul de 25 ani împliniți, mai rămânând 300 membri solvenți, suma încasată anual ar fi fost de 360.000 Lei, iar în urma alor 12—14 decese anual din fond s'ar fi ridicat dela 600.000—700.000 Lei. Fondul în scurt timp ar fi dat faliment, nedreptățind chiar pe acei preoți, cari au cotizat cu mai mare sumă și timp mai îndelungat. Statutul vechi nu mai putea rămânea deci în vigoare, pentru că ar fi devenit insolubil chiar față de aceia, cari au contribuit mai mult la augmentarea lui.

Dar pe lângă dâșii, care era situația colegilor trecuți de 60 ani? Să vedem! Sânt mulți dintre preoții mai în etate cari ajung vârsta de 80 și mai mulți ani. Ei conform vechiului statut ar fi cotizat circa 20 ani. La decesul lor, familia — după 20 ani de contribuție — ar fi primit numai 30.000 Lei; până când familia celui tinăr și după 1 sau 2 ani de cotizație primea suma de 50.000 Lei. Preț o nedreptate care trebuia cu orice preț reparată...

Între timp, în înțelegere cu P. C. părinte protopop Emilian Cioran, președ. Asociației Clerului (Sibiu), am inițiat înființarea, paralel cu fondul de ajutorare preoțesc și fondul de ajutor pentru caz de deces al soților de preot. Și atunci

s'a ajuns la concluzia că deodată cu înființarea noului fond să se remedieze răul și nesiguranța vechiului statut. Am avut cinstea să fiu încredințat cu referirea cauzei la adunarea generală a Asociației Clerului ținută la Mediaș în ziua de 23 Septembrie 1935. Adunarea cu totalitatea voturilor, minus unul, a admis noile paragrafe ale statutului, dintre care două diferă esențial de ale vechiului statut: Art. 4 și 5. (A se vedea în Nr. 25 al T. R.)

Prin aceste două articole fondului i sa creat un fundament solid de viere perpetuă. Prin ele nedreptățile trecutului s'au reparat. Calculul după noile articole va da rezultate strălucitoare și progresive. Astfel în primii ani de funcționare, în condițiuni normale, o sumă însemnată se va putea economisi care mărește averea comună, pentru timpul când 70—80% vor fi ajutoare de 50.000 Lei.

Eu sânt convins că nici un preot nu este nemulțumit, când contribuind la fondul cu suma de maximum 5.900 Lei în cei dintâi 4 ani și 11 luni, familia sa va primi la moartea lui 30.000 Lei, sau după 9 ani și 11 luni la o contribuție de 11.900 Lei familia la moartea lui va primi suma de 40.000 Lei. Nici o instituție financiară nu oferă o mai mare rentabilitate pentru economiile noastre. Membrii cari contribuie până la împlinirea termenului de 40 ani, pe lângă fericirea că se bucură de o viață îndelungată, împlinesc golul suferit de fond la plata ajutorului familiar al preoților ce nu au cotizat decât unul sau doi ani.

În curs de 50 ani dela înființarea fondului se primenesc în total cadrele membrilor. Aproape totalitatea preoților, cari au fost la înființarea fondului vor fi morți, deci tot atâtea ajutoare de 30.000, 40.000, 50.000 Lei. Balanța între minimul și maximum contribuției (1000—48000 Lei) la augmentarea fondului între timp este alimentată de intrarea și contribuția noilor membri asigurându-se viabilitatea și progresul lui.

Fondul este acum în al 4-lea an de existență. Membrii dela înființarea lui, peste un an trec în treapta a doua de primă la deces, primind la moartea lui familia 40.000 Lei, iar peste 6 ani într'a treia cu o primă 50.000 Lei la deces.

Tot în acest sens s'a redactat, dar cu jumătate cotizație și jumătate primă, asigurarea pentru caz de deces a soților de preot. Dela data înființării acestui de al doilea fond până în prezent a dat ajutoare câte 15.000 Lei celor doi preoți,

iar al treilea stadiu este stadiul autonomiei absolute a individului, care a devenit personalitate; este stadiul comunității ca o creație și solidarizare a voințelor libere ale personalităților care trăesc sub imperiul acelorași valori și idei.

Idealismul înțelege comunitatea „Vom Individuum her” ca pe o operă a voinții libere omenești și deci comunitatea este după individ. Pentru Gogarten din contră, comunitatea este înaintea individului, ca obârșie a acestuia. Comunitatea în sens gogartenian nu se fundamentează pe un raport ideologic sau economic, ci pe unul existențial, ceeace înseamnă că comunitatea nu poate fi o problemă, o „Aufgabe”, a cărei rezolvire ar depinde de voințele indivizilor autonome și absolut egale, ci ea este un dat, o realitate antecedentă indivizilor, creată de o voință suverană supremă din legăturile existențiale dintre indivizi.<sup>6</sup> Căci nu prin voința lui omul „este” român, turc, bulgar, german, etc., adică omul nu aparține prin voința lui comunității românești, turcești, bulgărești sau nemțești, ci el se naște în această comunitate, grație voinței dumnezeiești.<sup>7</sup> De

<sup>6</sup> Prin aceste legături Gogarten înțelege legăturile etnice cari constituie structura ființială a unui popor.

<sup>7</sup> Din acest punct de vedere așa zisa „naturalizare” înscrisă în constituțiile liberal-democrate apare ca o eroare profundă.



unul din tractul Deva, iar celalalt din al Sebeșului.

Astăzi fondul este într-o stare înfloritoare. Prin primele de deces (30.000 Lei) în cei dintâi 5 ani se poate capitaliza o sumă însemnată, iar după trecerea alor 10 ani dela înființare când aproape toate primele vor fi de 50.000 Lei, el devine un fond apreciabil care poate rezista ori căror eventualități de plată, fără a se resimți, și își poate îndeplini în întregime misiunea pentru care a fost creat.

## II

Toată lumea e nevoită să recunoască, că preoțimea trece printr-o grea criză economică. De aceea sânt siguri, că între noi nu se va afla nici unul care să nu înțeleagă, că criza de astăzi ne împune și mai mult necesitatea strângerii rândurilor, cu deviza: toți pentru unul și unul pentru toți. În vreme de sguduiri sociale sântem lăsați aproape la puterile noastre proprii, deci mântuirea prin noi înșine ne vine. Sânt multe cazuri, când mizeria în toată goliiciunea ei și-a făcut drumul la casa preoțească, altă dată model de gospodărie, belșug și bună stare vestită.

Izvorul acestui neajuns trebuie căutat în lucrarea aceluiaș dușman comun al bisericii: francmasoneria la orașe și secole la sate. Din cauza uneltirilor acestui dușman comun, preoții luptă cu atâtea lipsuri, și cu jertfe eroice își împlinesc chemarea. În timp ce confesiunile celelalte câștigă tot mai multe favoruri, noi am rămas în aceeași stare de mizerie. Atacați de toate părțile am suferit cu resemnare în așteptarea unor timpuri mai prielnice. Până la ivirea razelor de lumină îmbucurătoare, preoțimea și-a strâns rândurile, înmănunchiindu-și slabele-i forțe materiale sub forma ajutorului reciproc pentru caz de deces a preoților și soțiilor lor.

Dela începutul ființării acestui fond — rod al înfrățirii noastre — și până în prezent, a șters atâtea lacrimi de pe fața văduvelor și orfanilor rămași ai colegilor răposați.

Dacă aproape toate categoriile de funcționari își au cooperativele lor, casele de economii proprii, cum este aceea a corpului didactic, a ofițerimii, a funcționarilor administrativi, ba chiar muncitorii manuali dela diferitele întreprinderi particulare își au casele de înfrățire proprii, cari în caz de lipsă sar în ajutor tovarășului lipsit, — să nu rămânem noi preoții deoparte de interesul economiei și al înfrățirii!

Ca un corolar al fondului de ajutorare pentru caz de deces să ne năzuim a realiza, din munca și banul nostru cinstit câștigat, o Casă de economii și credit a clerului ort. rom. din eparhia Sibiului,

care ar putea lua naștere fără prea multe jertfe din partea noastră.

În caz de bineprimire a prezentei propuneri și după binecuvântarea primită din partea bunului nostru Părinte și Arhiepiscop, fiecare preot și funcționar laic din serviciul bisericii ar fi de dorit să fie membru al cassei de economii și credit. Acțiunile cu care contribuie la alimentarea fondului sânt în valoare de 2.400 Lei.

Fiecare preot și funcționar, timp de 2 ani, din leaful lui va contribui cu câte 100 Lei lunar la augmentarea fondului cassei de economii și credit. După doi ani încetează contribuția. Dela totalul de 650 persoane câte sânt în serviciul eparhiei Sibiu, în curs de 2 ani se va încasa suma de 1.560.000 Lei. Iată capitalul suficient, care va feri preoțimea să bată la ușile băncilor.

Banii sânt ai noștri, avere comună, și se vor administra de preoți împreună cu reprezentantul autorității bisericești. Imprumuturi de 5—10—20.000 Lei se vor putea obține fără prea multe formalități de preoții lipsiți, pe garanția salariu-

lui dela stat, cu procente minimale. La moartea vr'ului membru, erezii ridică împreună cu banii fondului de ajutorare preoțesc și capitalul scăzut din leaful 2 ani. În locul membrului decedat va intra altul care îi ocupă locul și astfel fondul va avea garanția funcționării în condițiuni normale, putând totdeauna sări în ajutorul celor cari reclamă împrumut. Replătirea va începe prin scădere din salariu în luna următoare ridicării împrumutului și nu va putea fi mai mare o rată lunară decât un sfert din salariul dela stat.

M'am mărginit să lămuresc, în linii generale, noțiunea de funcționare a unui nou factor de progres în domeniul bine-lui comun. Doresc ca ideea să se înscrie adânc în sufletele tuturor.

Să concentrăm adevăratele la preacucerul președinte al Asociației Clerului, pentruca dorința unanim exprimată să devină în scurt timp realitate. Dela opinia majorității preoțești, care militează pentru înfăptuirea idealului de solidaritate depinde perspectiva unor efecte salutare pe altarul binelui comun.

Pr. Coriolan Drăgan

## Probleme-Recensii-Comentarii

**Problema naționalizării românilor secuizați** preocupă cercuri tot mai largi în mijlocul celor înțeleghători.

Mai de curând, o delegație a Școalei normale de fete din Turnu Severin, compusă de: directoara dna S. Simon, cu mai multe profesoare și profesori și cu un număr de 75 elevi, a adus comunei Pava, jud. Treiscaune, o troiță și un clopot ca daruri din partea Școalei normale, pentru comuna adoptată, conform hotărârilor ministerului instrucțiunii.

Pr. Er. Ticușanu din Covasna și Pr. G. Rusu din Zăbala-Pava au săvârșit, cu această ocazie, slujba religioasă la care răspunsurile le-a dat corul Școalei normale de fete din Turnu Severin. Când s'a sfințit troița și s'a tras întâia oară clopotul, multe lacrimi s'au ivit în ochii fraților noștri oropsiți pe vremuri de vitregie și readuși astăzi la credința strămoșească.

Fraților și surorilor noastre de pe Dumăre li s'a făcut o entuziasă și strălucită primire atât din partea autorităților administrative, cât și din partea poporului din comunele prin care au trecut.

\*

**Moldovan Iosif: Legea românească** în oglinda sufletească a unui învățător bătrân, Tip. Diec. Arad, 1936. — Broșură de 35 pp. Preț: 5 Lei.

Gogarten înglobează teoria aceasta despre comunitate într-o concepție mai largă despre așazisele „ordine” existențiale. Senzul acestor „ordini” (Ordnungen) este „de a face posibilă viața omenească în al ei Für-einander-da-sein und Von-einander-her-sein, împotriva tendinței pe care aceasta o are de a se risipi în haos”.<sup>1</sup> Ordinele sânt opera lui Dumnezeu; în ele se întâmplă veșnica voință a Creatorului. Ele constituiesc existența politică a omului, „în care omul nu mai dispune asupra sa liber”,<sup>2</sup> ci el trebuie să fie prin existența sa în slujba comunității, spre deosebire de social, care privește raportul omului cu obiectele și în care omul să fie liber. Societatea este un produs și o formă a activității omenești. Politicul din contră se află înaintea oricărei activități, el este o condiție sine qua non a socialului.<sup>3</sup>

Ordinea, care cuprinde oarecum toate ordinele vieții omenești, este poporul. Poporul — după Gogarten — e o totalitate supraordonată tuturor formelor comunității:

<sup>1</sup> Gogarten, Politische Ethik, p. 106 și 109.

<sup>2</sup> M. von Tiling, Grundlagen pädagogischen Denkens, p. 24. Ordinele acestea sânt familia, poporul, statul.

<sup>3</sup> E. Reiserer acuză pe Gogarten că ar încerca cu această concepție să justifice și să fundamenteze etic ordinele burgheze. Die Krisis der Protestantischen Theologie. Blätter für deutsche Philosophie H. 4. 1933.

el este o comunitate originară; puterea creatoare care poartă în sine întreaga viață omenească.<sup>4</sup> Pentru idealism poporul era o idee, pentru romantism un mit, pentru Gogarten el este o realitate, ca o totalitate a acelora cari sunt legați prin legătura sângelui, a gleei și a tradiției spirituale de veacuri. El cuprinde în sine toate comunitățile spirituale și ale sângelui în cari se naște insul și fără de care acesta nu este nimic. „Noi avem dela poporul nostru întreaga noastră existență; noi aparținem lui cu totul ceea ce noi sântem și avem. Noi avem obârșia dela el, noi venim din el”.<sup>5</sup> Individul își are întreaga lui existență și destin dela popor și viața insului n'are valoare decât în măsura în care acesta se înrădăcește în adâncurile poporului său și își îndeplinește datorita față de comunitatea înăuntrul căreia el își trăiește viața, așadar față de acel „Tu” dela care el își are existența lui. În clipa în care omul nu-și îndeplinește această datorie, el își neagă existența sa adevărată și el păcătuiește nu numai în fața semenului său, ci mai ales în fața lui Dumnezeu.<sup>6</sup> Căci omul este creat ca o ființă de-

<sup>4</sup> Gogarten, Einheit vom Evangelium und Volkstum, p. 10.

<sup>5</sup> Ibidem, p. 16.

<sup>6</sup> Concepția aceasta antropologică gogarteniană a influențat nespun de mult asupra pedagogiei religioase protestante și a determinat un

mediu, apărut în „Seria Teologică” dela Sibiu, inaugurată de I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului.

Alte informațiuni, despre cărțile expatriatului rus care trăiește și lucrează azi la Paris, se dau în prologul la traducerea făcută de dl Iosif E. Naghiu, — o traducere isbutilă a unei interesante probleme din lumea actuală, — o lume care «nu se mulțumește a se descreștină, dar se desumanizează» prin puterea monstruoasă a mașinismului. Dar, spune Berdiaev, „mașina creiată de om nu e responsabilă, și înseamnă a fi de rea-credință dacă se aruncă vina asupra ei; omul e dator să se desfacă de teribila hegemonie a mașinismului, care i-a luat sufletul; problema trebuie transpusă din exterior spre interior; lumea se desumanizează și mașina nu e decât o proiectare a procesului”. Problema poate fi rezolvată numai prin „conștiința care va pune pe om deasupra naturii și a societății; — care va pune sufletul uman d'asupra tuturor forțelor sociale și cosmice, care îi vor fi supuse. Ceea ce liberează pe om, trebuie să fie acceptat; ceea ce îl aservește, trebuie dat de-o parte”.

Eată adevăruri de reținut.

\*

**Protoiereul Sergiu Bulgakov:** Dogma Euharistică, traducere din rușește de Pr. Paraschiv Angelescu. Ed. Librăriei Pavel Suru, București, pag. XVI+98. Lei 60.

Prefața traducătorului aduce unele lămuriri critice despre înțelesul cuvintelor folosite în limba română pentru a exprima taina sfintei Cuminecături.

În studiul marelui cugetător ortodox Bulgakov, Dogma euharistică, apărută în 1930, este vorba de o prefecere metafizică a Sfintelor Daruri, în opoziție cu transsubstanțierea romano-catolică și cu împânirea protestantă. Pentru prefacerea metafizică autorul întrebuințează termenul de transpunere, care este mai adecvat termenului din limba liturgică greacă și slavonă.

Ziarul nostru, în Nrul 16 din 12 April 1936, a expus, în articolul „Dumnezeiasca Euharistie”, felul de gândire a protoiereului Sergiu Bulgakov cu interesantele sale idei și dovezi, care, în cartea părintelui P. Angelescu, pot fi cetite în întregime, traduse într-o bună limbă românească.

\*

„Revista Studiu”, apare în tipografia „Minerva”, Turnu-Severin, și e redactată de profesorul Alex. Resmeriță.

Programul revistei, din care au apărut până acum mai multe numere, este apărarea legii strămoșești a românilor și unificarea bisericilor.

aceea obârșia comunității și a existenței omenești este actul creației dumnezeiești. În acest senz omul „este”, tot ceea ce el este, dela comunitate (von Andern her) și prin comunitate, tocmai pentru că comunitatea este ceva „Urgegebenes”. Fiecare om „steht vom Ursprung her auf Gemeinschaft; das ist die mit dem Leben gesetzte und untrennbar vereinte Seinsgegebenheit für alle Menschen”.<sup>8</sup>

Ieșeleasă ca o trăire în comun a indivizilor a căror existență are aceeași obârșie, comunitatea nu mai poate fi, după Gogarten, o comunitate a personalităților absolut libere și creatoare — asemenea personalități sunt simple construcții ideologice, — ea este o comunitate a indivizilor heteronomi, dependenți de Dumnezeu și de semenii lor. Fundamentul comunității nu-l mai constituie libertatea și egalitatea „pe care și-o câștigă oamenii ca An-und-für-sich-Sein”, ci neegalitatea naturală dintre părinți și copii, bărbat și femeie, domn și slugă, conducător și condus.<sup>9</sup> Legea supremă a comunității nu mai „este legea libertății individuale, ci legea neegalității”, căci noi oamenii nu suntem legați între noi ca egali, ci ca neegali.<sup>10</sup>

<sup>8</sup> Petersen, Pädagogik, Berlin p. 45. Gogarten, Wider die Achtung der Autorität, p. 43.

<sup>9</sup> Gogarten, Wider die Achtung der Autorität, p. 36.

<sup>10</sup> Gogarten, ibid, p. 36.

pendentă, asupra căruia dispune un altul. Această voință creatoare a lui Dumnezeu e interpretată ca o veșnică voință de iubire numai în nădejdea și credința dăruită de Dumnezeu. Ea este ascultarea în fața chemării clipei ca dragoste necondiționată către deaporoapele.

curent pedagogic realist creștin opus idealismului. Așa, de exemplu, ținem să amintim aici așa zisa „Kritische Pädagogik auf reformatorischer Grundlage”, reprezentată de dna M. von Tiling în revista „Schule und Evangelium”, Steinkopf Stuttgart. Deasemenea scrierea aceleiași: Grundlagen pädagogischen Denkens, Stuttgart 1932. Apoi Fr. Schulze, Bildung und Religion, 1930; Erziehung und Evangelium, 1932 H. Schreiner, Pädagogik und Glauben, 1930. R. Hupfeld, Das Erziehungsideal einer evangelischen Pädagogik, 1930. W. Koepf, Die Erziehung unter dem Evangelium Berlin 1931. K. Frör, Was ist evangelische Erziehung?, 193. Dr. N. Balca, op. cit. M. Rang, Biblischer Unterricht, 1936.

**Aviz.** Se aduce la cunoștință, că termenul pentru înaintarea manuscriselor la concursul literar publicat în diferite ziare pentru broșura „Zile mari” care urmează să fie premiată de către comitetul central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” și publicată în „Biblioteca populară” a acestei instituțiuni, se amână până la 1 Septembrie 1936. Concurenții vor binevoi a trimite manuscrisele lor până la această dată la adresa: „Asociațiunea” etc., strada Șaguna Nr. 6, Sibiu. — Dr. Gh. Moga, vicepreședinte, N. Băilă, secretar.



În năzuința aceasta, revista se adresează către cititori cu îndemnul să nu înceteze a crede și a ruga pe Dumnezeu pentru izbândă unei cauze drepte, care este unitatea credinței și a bisericii noastre.

Pentru deslegarea problemei se fac apoi diferite propuneri, — care se pot discuta.

Din partea noastră, nu putem decât să ne bucurăm, când binecredincioșii noștri mireni sânt adânc preocupați de asemenea probleme, care privesc interesele mari atât ale bisericii, cât și ale neamului.

## † Prot. Nicolae Borzea

Venerabilul protopop ortodox român al tractului Făgăraș, P. C. părinte Nicolae Borzea s'a stâns din viața pământească, după lungă suferință, în ziua de 11 Iunie 1936, în al 80-lea an al vieții, împărțit cu Sf. Taine.

Slujba înmormântării rămășițelor pământești ale veneratului decedat s'a făcut în 14 Iunie în biserica ortodoxă română din Făgăraș, cu ceremonialul cuvenit, ear înhumarea în aceeași zi în cimitirul bisericii ortodoxe române din Viștea de jos, locul de naștere, acum și de veșnică odihnă al răposatului în Domnul.

Născut în această frunză comună din ținutul Făgărașului, Nicolae Borzea terminând studiile secundare și luând bacalaureatul la liceul nostru din Brașov în 1877, a urmat cursurile de teologie la Sibiu.

Ca preot și protopop al Făgărașului a fost animat de idealismul ortodoxiei.

Cu blândețe, și creștinească bunătate, și-a condus păstoriții, cari pierd într'insul un grijitor și înțelegător părinte sufletesc, învrednicit dela Dumnezeu cu o viață lungă de luptă dărză dela Dumnezeu și neam.

Dragostea cu care Prea Cucernicul protopop, om din alte vremuri, a îmbrățișat credința strămoșească, s'a înverdat la toate prilejurile, biruind numeroase și felurite greutăți ce i se puneau în cale în deosebi sub stăpânirea străină. A binemeritat astfel cinstea cu care a fost condus la locașul de veci.

Dumnezeu să-l așeze în ceata drepților Săi!

## Știri din protopopiatul Zarandului

**Abuzul unui funcționar.** — Dela Bradul din protopopiatul Zarandului se vestește următorul fapt, petrecut de curând:

În 5 Iunie 1936, organele percepției acestui orașel au umblat cu o listă trimisă de dl inspector financiar Jeleriu din Deva, pe la toți comercianții și meseriașii din localitate, cu scopul de a încasa bani pentru o biserică greco-catolică din Deva.

Drept lămurire, pentru necunoscători, e de ajuns să adăugăm că în Brad, jud. Hunedoara, trăesc astăzi 3538 de români ortodocși (845 familii stabile), și abea 25 (douăzeci și cinci) de greco-catolici sau, cum se mai numesc acum, «catolici de rit grec», (familii stabile au trei).

Dl inspector financiar dela Deva se servește astfel de funcționarii subalterni, pentru a aduna bani dela cetățeni, în parte cu totul covârșitoare, ortodocși, cari însă, de teamă să nu vie în conflict cu organele fiscalului, de silă bucuroși subscriu lista cu pricină...

Nu este primul caz, când se comit îndrăzneții de acest soi, care nu sânt alt ceva decât o constrângere deghizată, făcută cu putere arbitrară de unii funcționari ai statului.

Impotriva acestor funcționari ultra-zeloși, cetățenii năpăstuți au tot dreptul să ceară, și prin glasul presei, ca Ministeriile de finanțe și de culte să ia măsuri urgente, domolindu-le prisosul de răvnă, greșită și primejdioasă, și chemându-i la realitate.

**Alt caz tot de acolo.** — Misionari catolici de rit grec, propagandiști recent, și-au pus de gând să construiască, în Bradul fără parohie greco-catolică, pe seama celor trei familii, cu 25 de suflete greco-catolice, o biserică. Ii privește. S'o facă.

S'o facă însă nu cu jignirea și nedreptățirea ortodocșilor din localitate.

Ortodocșii, deși cu două parohii, au o singură biserică în Brad, cu totul neîncăpătoare pentru numărul credincioșilor. De aceea, au cerut un teren, proprietatea județului sau a plasei cu 95 la sută ortodocși, — va să zică o proprietate ortodoxă, — pentru a-și construi acolo biserica necesară.

Catolicii de rit grec cer și ei același teren, pentru clădirea unei biserici greco-catolice pe seama pomenitelor 25 de suflete.

Cu cât e mai mare stăruința în direcție catolică de-a avea și la Brad un centru de unde să fie susținut prozelitismul uniât, cu atât sporesc și motivele de dușmănie și vrajbă între ortodocși și greco-catolici.

Să se știe însă că nu ortodocșii sânt provocatorii, nu ei sânt cei ce atacă. De apărât însă, au datoriat sfântă să se apere, de orice lovituri, cu toată tăria izvorâtă din credința noastră creștină ortodoxă.

**Incheierea anului la școala de cântăreți.** În 13 Iunie s'a făcut incheierea festivă a anului școlar 1935-36 la Școala noastră de cântăreți bisericești din Sibiu. Festivitatea a fost onorată cu prezența P. C. consilier arhiepiscopesc Dr. G. Proca.

În prezența corpului didactic și a elevilor, părintele director Ștefan Morariu a rostit cuvântul ocazional, arătând că școala face progrese din an în an și că numărul elevilor crește mereu. Aduce mulțumiri adânc simțite I. P. Sf. mitropolit Nicolae pentru grija ce o poartă școlii, Prea. Ven. Cons. arhiepiscopesc, părintelui consilier G. Proca și corpului didactic pentru strădanile dăscălești. Anunță că anul viitor, când școala împlinește un deceniu de existență, vor avea lor serbări aniversare.

A răspuns P. C. consilier Dr. George Proca, arătând rostul frumos al școlii de cântăreți, misiunea importantă care îi așteaptă la sate pe absolvenții ei și aducând binecuvântarea I. P. Sf. Mitropolit Nicolae.

Din partea elevilor a vorbit Ion Furnică, absolvent, care a arătat mulțumirea sufletescă a celor ce și-au luat misiunea de a lăuda pe Dumnezeu în cântec și a exprimat sentimentele frumoase ale colegilor săi pentru părinții lor sufletești.

**Manifestații pretutindeni pentru marea ziar Universal.** — Acțiunea românească, națională și anti-comunistă, a ziarului de sub direcția marelui luptător Stelian Popescu, în scop ca munca cinstită să-și ia în sfârșit locul cuvenit în țara aceasta, este tot mai mult omagiată atât în capitală, cât și în orașele din provincie.

Față de îndrăsneala presei jidovești a Sărindarului, care nu încetează cu atacurile sale mârșave împotriva Universului și a neînfricatului său conducător, poporul din centrele ardelene și bănățene reacționează în măsura în care se intensifică și propaganda comunistă a pomenitei presei. Ziarele «Dimineața», «Adevărul», «Lupta», aduse de public cu grămezile, sânt date pradă focurilor curățitoare. Românii din Sibiu au manifestat în acest sens, cu toată însuflețirea, în seara zilei de 13 Iunie 1936, când au trimis salutul lor dlu Stelian Popescu, pe lângă încredințarea că se solidarizează deplin cu acțiunea de purificare ce o reprezintă Universalul și alte ziare românești creștine.

Ad. Nr. 4030—1936

## Comunicat

La Consiliul arhiepiscopesc se primesc dela oficiile protopopești și parohiale multe cereri pentru **carnete cu 50% reducere pe C. F. R.** pe seama preoților și cântăreților bisericești fără să se anexeze la ele pe lângă recipisa dela C. F. R. și fotografie și chitanța dela administrația financiară despre achitarea taxei anuale de fiecare carnet, și anume: 150 lei pentru carnete de clasa I, 120 lei pentru carnete de cl. II, și 20 lei pentru cele de cl. III, conform dispozițiilor din circulara Nr. 4030—1936 publicată în Telegraful Român din 3 Mai a. c.

Atragem din nou atențiunea P. C. protopopi și Cuc. preoți asupra acestei circulare, cunoscând că nu se va rezolvi nici o cerere ce nu va fi însoțită de actele menționate, ci va fi trecută la arhivă.

Sibiu, 17 Iunie 1936.

Consiliul arhiepiscopesc de Alba-Iulia și Sibiu

## INFORMAȚIUNI

**Hirotoniri.** Următorii clerici au fost hirotoniți intru presbiteri: G. Tohăneanu pentru Brașov-Blumăna (prot. Brașov), Traian Moșic pentru Petroșani II (prot. Jiu) și G. Cerbu pentru filia Iarăș (prot. Sfântul Gheorghe).

**Trecere la ortodoxie.** Dumineca trecută s'a făcut, la biserica Amza din București, trecerea la ortodoxie a unui tiner teolog, a preotului romano-catolic Dr. Ioan Gertel, fost vicar parohial al catedralei catolice „Sf. Iosif” din București, secretar al arhiepiscopului Cisar și profesor la seminarul teologic de pe lângă arhiepiscopia romano-catolică din capitală. Slujba religioasă de trecere la ortodoxie a săvârșit-o P. C. părinte I. Mihăilescu, decanul facultății de teologie din București, care, într-o scurtă cuvântare, a arătat însemnătatea acestei treceri la ortodoxie și a urât distincției teolog Dr. Ioan Gertel rodnică activitate intelectuală și misionară în sinul ortodoxiei române.

„Societatea ortodoxă națională a femeilor române”, filiala Sibiu, a încheiat activitatea din anul acesta cu frumoase rezultate; membrele societății și în special membrele comitetului activ au contribuit și sprijinit cantina cu bani și alimente pentru susținerea a 25 eleve, dintre care 3 au luat frumoase premii pe țară și pe școlile locale la „Concursul tinerimii române”. Au mai contribuit la premiile elevilor, a căror lucrări s'au citit la ziua „Mamei”, și la premiile elevilor școlilor primare din Sibiu. Adresăm mulțumirile noastre tuturor binevoitorilor noștri și în special comitetului activ, pentru munca prestată, pentru bani și alimente donate. — Eugenia Tordășianu, prezidentă.

Sibiul se poate lăuda că nu mai are nici un șomer manual. La lucrările de șosele începute, toți foștii șomeri din acest oraș găsesc de lucru.

**Legiuitul jurământ e obligator.** Înalta Curte de casație a casat de curând hotărârea instanței de fond, ce scutise pe un martor de îndatorirea de a jura, spre a chezașul sinceritatea depozității sale, pe temeiul că fiind... ațeu nu poate fi îndatorat la jurământ pe sfânta cruce. Înalta Curte a hotărât că, potrivit prevederilor art. 342 proc. penală, martorul este strict obligat să depună legiuitul jurământ fără de care mărturisirea lui e nulă. Persoanele care sânt dispensate de a fi ascultate ca martori, sânt arătate în disp. art. 347 c. proc. pen. o printre acele persoane — adaugă decizia Înaltei instanțe — nu figurează și aceia cari sânt... aței. În fața justiției va să zică nu există aței.

## ȘTIRI LOCALE

**Predică în catedrala din Sibiu.** Duminecă, 21 Iunie 1936, va predica părintele M. Neagu.

**C. preoți să stea în fruntea mișcării**

**Oastea Domnului**

Nr. 4798/936. Școl.

3—3

## Concurs

La Școala Normală Ort. „Andrei Șaguna” din Sibiu, cu începerea anului școlar 1936/37, sânt vacante următoarele catedre:

- A) Secția de băieți:
  1. Catedra de limba franceză.
  2. Catedra de științe pedagogice cu practică pedagogică.
  3. Catedra de muzică vocală și instrumentală.
  4. Catedra de științe agricole cu practică agricolă.

- B) Secția de fete:
    1. Catedra de limba franceză și drept.
    2. Catedra de lucru de mână și țesut.
- Doritorii de a ocupa vre-una dintre aceste catedre vor înainta până la 30 Iunie ort. Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu, cereri însoțite de actul de botez și de diploma de specialitate, și de eventuale alte acte recomandatoare.

Sibiu, din ședința secției culturale ținută la 25 Mai 1936.

Consiliul Arhiepiscopesc

## Concurs de cântăreț bisericesc

În parohia filială Păpăuț, atașată la parohia materă Zagon, protopopiatul Oituz, jud. Treiscaune, se publică concurs cu termen de 30 zile, în Telegraful Român, de cântăreț bisericesc.

Retribuțiile împreunate cu postul de cântăreț sânt:

1. Locuință în natură cu 2 camere și 2 camere cu dependențe: grajd, șopron și coteț de porci, în stare bună.
2. Grădina productivă în jurul casei, în întindere de 800 st. □.
3. Cimitirul din curtea bisericii, cu pomi roditori în întindere de 200 st. □.
4. Treimii (3000 lei) în numerar din cassa bisericii, care se va achita în rate lunare.

5. Treizeci (30 lei) numerar dela fiecare cap de familie (circa 103) și jumătate dela văduve.

6. O jumătate ferdela de bucate de 25 l. ferdela dela fiecare cap de familie și jumătate dela văduve.

7. A treia parte din venitele stolare obișnuite.

Cererile de concurs, instruite cu documentele necesare și diploma de capacitate dela Școala de cântăreți Sibiu, se vor înainta oficiului parohial Zagon jug. Treiscaune, iar candidatul cu știrea parohului din Zagon se va prezenta în parohie, pentru a face cunoștință cu poporul. Preferiți vor fi cei cu dexterități muzicale.

Din ședința consiliului parohial ținută la 3 Mai 1936 în parohia filială Păpăuț.

Pr. Ioan Ciora, președinte. Ioan Comșa, notar Dumitru Dia, episcop cassier.

Văzut: Ioan Rafiroiu, protopop.

Dela Librăria Arhiepiscopescă din Sibiu se poate procura:

### Tămăie de prima calitate

1 Kg. Lei 80—

1/2 " " 42—

1/4 " " 24—

1/8 " " 12—

### Smirnă de prima calitate

1 Kg. Lei 150—

1/2 " " 80—

1/4 " " 42—

1/8 " " 22—

La Librăria Arhiepiscopescă se află spre vânzare următoarele **odăjdii** complete:

1. Odăjdii executate de călugării din Muntele Athos; în Brocat bogat ornat cu fir și execuție admirabilă:

1 rând, de culoare verde închisă . . . Lei 7.000  
1 rând, de culoare vântată închisă . . . " 12.000  
1 rând, de culoare violetă închisă . . . " 15.000

2. Odăjdii țesute în mănăstirile de maice, cu motive românești în mătase, foarte frumoase și trainice:

1 rând vântat . . . Lei 8.800

1 rând roșu . . . " 11.000

1 rând vântat . . . " 12.000

3. Patrafire, în aceeași execuție, cu câte 1700

4. Tot la Librăria arhiepiscopescă se află și Potire, Candele, Cădelnițe, Disouri, Steluțe de argint și de alpaca, Cruci de metal și de lemn pictate, Clopoței, Chivote, Garnituri de cuminat bolnavii, Copii, Lingurițe, Căldăruși de aramă cositorite și Icoane pe pânză, pe tablă, pe lemn și pe hârtie, cu prețurile cele mai convenabile